

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-527

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Valovirta, Ville			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Arviointien hyödyntäminen Euroopan unionin rakennerahoituksessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 1999-11-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 88 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan Euroopan unionin rakennerahasto-ohjelmia koskevien arviointien hyödyllisyyttä päätöksenteossa. Tapauksina ovat Suomen tavoite 2 ja tavoite 6 -ohjelmien väliarvioinnit rakennerahastokaudella 1995-1999. Tutkimuksessa pyritään selvittämään (1) miten ja missä määrin arviointeja on käytetty hyödyksi rahoitusohjelmia koskevassa päätöksenteossa ja (2) mitkä tekijät hyödyntämiseen ovat vaikuttaneet. Näihin kysymyksiin vastaamalla pyritään myös osoittamaan, millä tavoin arviointien hyödyllisyyttä voitaisiin kehittää. Empiirinen aineisto koostuu 19:stä teemahaastattelusta, joissa on haastateltu ohjelmia ohjaavien seurantakomiteoiden jäseniä. Lisäksi aineistolla on käytetty ohjelmia koskevia asiakirjoja, kuten ohjelmien väliarviointiraportit sekä seurantakomiteoiden kokouspöytäkirjat. Tutkimuksessa tukeudutaan neljään arviointien hyödyllisyyttä koskevaan näkökulmaan. Ensinnäkin arvioinnit voidaan nähdä palautteella toimenpiteiden vaikutuksista päätöksentekoon. Tällöin korostuu arviointien välineellinen hyödyntäminen eli tulosten konkreettinen soveltaminen päätöksenteossa. Toiseksi arvioinnit voidaan nähdä ideoiden tarjoajina, jolloin keskeisiä ovat uudet näkökulmat sekä ongelmien tunnistaminen. Hyödyntäminen on tällöin luonteeltaan käsitteellistä. Kolmanneksi arviointi voidaan nähdä argumentteina. Tämä näkökulma korostaa päätöksenteon argumentatiivista luonnetta, jolloin arviointien hyödyntäminen on luonteeltaan toimintaa legitimoivaa. Neljänneksi arvioinnit voidaan käsittää oppimisen välineenä. Keskeistä on arvioinnin käsittäminen prosessina, jonka jokainen vaihe voi omalla tavallaan lisätä osapuolten välistä oppimista. Oppimisen näkökulma antaa mahdollisuuden myös yhdistää kolme edellistä perspektiiviä yhteen viitekehykseen, jossa arvioinnin hyödyntämistä on mahdollista tarkastella syklinä. Tämä hyödyntämisen ja oppimisen sykli toimii tutkimuksen kokoavana viitekehyksenä, ja se on muotoiltu James Marchin ja Johan Olsenin Ambiguity and Choice in Organizations -teoksessa (1979) esittämän mallin pohjalta.</p> <p>Tutkimuksessa havaittiin välineellisen hyödyntämisen jääneen verrattain vähäiseksi sekä tavoite 2 että tavoite 6 -ohjelman osalta. Tärkeimpien syiden todetaan liittyneen arvioinnin ajoitukseen sekä sen tulosten vakuuttavuuteen. Käsitteellinen hyödyntäminen oli työn laajuuteen nähden laajempaa tavoite 2 -ohjelmassa kuin tavoite 6 -ohjelmassa. Legitimoiva hyödyntäminen sitä vastoin oli melko hallitsevaa. Tämän päätellään liittyvän rakennerahoituksen toimeenpanojärjestelmään, joka koostuu lukuisista eri hallinnon tasoilla vaikuttavista toimijoista. Heillä on tarve perustella toimintaansa arvioinnin tarjoamalla argumenteilla. Lopulta todetaan, että huolimatta välineellisen hyödyntämisen vähäisyydestä ovat arviointiprosessit kytkeyntyneet lisäämään osapuolten välistä kollektiivista oppimista.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Euroopan unioni - rakennerahastot rakennepolitiikka - päätöksenteko - Eurooppa arviointitutkimus - käyttö - päätöksenteko			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			